

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas Sayısı : 1963/56
Karar Sayısı : 1963/170
Karar Günü : 28/6/1963

DAVACI : Adalet Partisi Türkiye Büyük Millet Meclisi Gurubu.

DAVANIN KONUSU : 6183 sayılı âmme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkındaki Kanunun 60. maddesinde, yazılı tazyik hapsi için idari makamlarca tevkif müzekkeresi kesilmesi hakkındaki hükmün, Anayasanın 14. maddesine aykırı olduğundan iptaline karar verilmesi istenilmiştir.

İNCELEME : Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün 15. maddesi uyarınca 4.3.1963 tarihinde yapılan ilk incelemede Adalet Partisi Türkiye Büyük Millet Meclisi Gurubu adına dâva dilekçesinde imzaları bulunan Cahit Okurer'in Cumhuriyet Senatosu Gurup Başkanı ve Ali Naili Erdem'in de Millet Meclisi Gurup Başkan Vekili olduklarını dair yetkilerini belirten belgelerin, Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkındaki 22.4.1962 günlü ve 44 sayılı kanunun 26. maddesinin üçüncü fıkrası gereğince verilmediği görüldüğünden bu belgelerin 15 gün içinde gönderilmesi için tebligat yapılmasına oybirliği ile ve bu eksikliğin dışında başvuranın Anayasanın 149. ve sözü geçen 44 sayılı kanunun 25. ve 26. maddelerine uygun olduğuna Üyelerden Rifat Göksu, İsmail Hakkı Ülkmen, Fazıl Uluocak ve Ekrem Tüzemen'in dilekçenin gerekçeyi kapsamadığı yolundaki muhalefetleriyle ve oyçokluğu ile karar verilmiş ve yapılan tebligat üzerine istenen belgelerin süresi içinde mahkemeye sunulduğu anlaşılmış olmakla 12.4.1963 günlü toplantıda işin esasının incelenmesi karar verildiğinden düzenlenen rapor, 6183 sayılı kanun ile gerekçesi, konu ile ilgili Anayasa hükümleri ve bunlara ilişkin Komisyon raporları ile görüşme tutanakları okunduktan sonra gereği görüşülüp düşünüldü.

GEREKÇE : Dava dilekçesinde 6183 sayılı Âmme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkındaki Kanunun 60. maddesinde yer alan tazyik hapsi için idari makamlarca tevkif müzekkeresi kesilmesine ilişkin hükmün Anayasanın 14. maddesine aykırı olduğundan iptaline karar verilmesi istenildiği belirtilmiştir.

6183 sayılı Âmme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkındaki Kanunun iptali istenen 60. maddesi şöyledir:

“Kendisine ödeme emri tebliğ edilen borçlu 7 günlük müddet içinde borcunu ödemediği veya mal bildiriminde bulunmadığı takdirde, mal bildiriminde bulununcaya kadar bir defaya mahsus olmak ve üç ayı geçmemek üzere hapisle tazyik olunur.

Hapisle tazyik kararı, ödeme emrinin tebliğini ve 7 günlük müddetin bitmesine müteakip tahsil dairesince verilir ve en büyük Mülkiye Memurunun veya tevkil edeceği zatın tasdiğiyle tekemmül eder.

Tekemmül eden kararlar Cumhuriyet Savcılığınca derhal infaz olunur.”

Esas Sayısı : 1963/56
Karar Sayısı : 1963/170

Resmi Gazetenin 19. Haziran 1963 günlü ve 11482 sayılı nüshasında yayımlanan “6183 sayılı Âmme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkındaki Kanunun 10. maddesinin 5. bendi ile 60. maddenin değiştirilmesine dair “13.6.1963 günlü ve 251 sayılı kanunun 2. maddesiyle bahsi geçen 60. madde değiştirilerek aşağıdaki şekle konulmuştur.

“Kendisine ödeme emri tebliğ olunan borçlu 7 günlük müddet içinde borcunu ödemediği ve mal bildiriminde de bulunmadığı takdirde mal bildiriminde bulununcaya kadar bir defaya mahsus olmak ve üç ayı geçmemek üzere hapisle tazyik olunur.

Hapisle tazyik kararı, ödeme emrinin tebliğini ve 7 günlük müddetin bitmesini müteakip Tahsil dairesinin yazılı talebi üzerine İcra Tetkik Mercii Hâkimi tarafından verilir.

Bu karar Cumhuriyet Savcılığında derhal infaz olunur.

İcra Tetkik Mercii Hakimi tarafından verilen hapsen tazyik kararları her türlü harç ve resimden muaftır.”

6183 sayılı kanunun 60. maddesinin, iptali istenen ikinci fıkrasının hükmü, metni yukarıya aynen çıkarılan 251 sayılı kanunla değiştirilerek, hapisle tazyik kararının verilmesi yetkisi, İcra Tetkik Mercii Hâkimine tevdi edilmiş olduğundan, davaya konusu teşkil eden hüküm ortadan kalkmış ve davanın konusu kalmamıştır.

SONUÇ : Yukarıda açıklanan sebepten ötürü konusu kalmayan dâva hakkında karar verilmesine yer olmadığına 28.6.1963 gününde oybirliği ile karar verildi.

Başkan	Başkan Vekili	Üye
Sünuhi ARSAN	Tevfik GERÇEKER	Rifat GÖKSU
Üye	Üye	Üye
İ. Hakkı ÜLKMEN	Lütfi AKADLI	Şemsettin AKÇOĞLU
Üye	Üye	Üye
İbrahim SENİL	İhsan KEÇECİOĞLU	Salim BAŞOL

Esas Sayısı : 1963/56
Karar Sayısı : 1963/170

Üye

Celâlettin KURALMEN

Üye

Hakkı KETENOĞLU

Üye

Ahmet AKAR

Üye

Muhittin GÜRÜN

Üye

Lûtfi ÖMERBAŞ

Üye

Ekrem TÜZEMEN